

VERSLAG GOAB-KRING ZUID-WEST- NEDERLAND

Dit is het verslag van de regionale GOAB-kenniskring Zuid-West Nederland die online plaatsvond op 18 maart 2021 van 10.00 – 12.00.

INHOUD

Aanmelding en opkomst	2
Programma	2
Stand van zaken 960 uur ve.....	2
PBM'er in de ve.....	3
Corona en financiën	3
Het Nationaal Programma Onderwijs.....	4
Educatieve kwaliteit in de ve.....	4
Actualiteiten	5
Save the date: diverse bijeenkomsten in april en mei	5

AANMELDING EN OPKOMST

Van de in totaal 45 gemeenten van deze kring waren op de bijeenkomst van 18 maart 2021 28 deelnemers aanwezig namens 26 gemeenten. Deze opkomst (58%) is voor deze bijeenkomst gebruikelijk. Naast de aanwezige gemeenteambtenaren waren twee kenniskringleiders van Oberon aanwezig.

PROGRAMMA

1. Welkom
2. Stand van zaken 960 uur ve
3. PBM'er in ve
4. Corona en financiën
5. Het Nationaal Programma Onderwijs
6. Educatieve Kwaliteit
7. Actualiteiten
8. Afronding

STAND VAN ZAKEN 960 UUR VE

Vanaf 1 augustus 2020 zijn gemeenten verplicht 960 uur ve aan te bieden. Net als bij de vorige kenniskring hebben wij uitgevraagd wat de stand van zaken is op dit moment. 96% van de deelnemende gemeenten heeft aanbod van 960 uur op alle locaties, terwijl dat eind vorig jaar bij de vorige kenniskring nog 72% was. Een enkele gemeente heeft een stichting die enkel peuteropvang aanbiedt en deze stichting is nog aan het omvormen. De gemeenten die successen en knelpunten noemen geven naast successen – waaronder minder uitval dan gedacht, gelijk gebleven bereik – vooral aan dat ouders het te veel vinden en dat het soms lastig te organiseren is, vooral op kleine locaties. Hierdoor ontstaan ook wachtlijsten. Een gemeente vult aan dat het voor de kleine locaties lastig is om het goed te organiseren omdat ze willen aansluiten bij de schooltijden, en dat niet lukt. Een van de gemeenten vraagt naar voorbeelden van het organiseren met 'peutervervoer' om op die manier peuters uit een kleine kern te vervoeren naar vve-aanbod in een grotere kern. Er waren geen voorbeelden voorhanden uit deze kring.

Door corona is er sprake van vraaguitval, hoewel de meeste gemeenten hier niet direct zicht op hebben. Enkele gemeenten melden dat de meeste kinderen wel 16 uur gaan, maar niet alle kinderen. Hiervan vinden de ouders de 16 uur teveel en dus menen de gemeenten dat er meer inzet gedaan moet worden rond communicatie voor ouders om dit beeld 'het is teveel' te kantelen. Ook melden enkele gemeenten dat er wat vraaguitval is vanwege de coronamaatregelen. Goes meldt dat organisaties menen dat kinderen later beginnen dan gebruikelijk.

Bij een aantal gemeenten is er sprake geweest van extra aanbod voor peuters die door corona minder uren ve hebben kunnen afnemen. De gemeente Vlissingen geeft aan dat dit vooral op de overgang naar de vroegschool is gericht. De gemeente heeft hiervoor eind 2020 een extra subsidieregeling beschikbaar gesteld voor het onderwijs. Deze is in bezit van de kenniskringleiders en kan per mail worden opgevraagd via mzuidam@oberon.eu.

PBM'ER IN DE VE

Vanaf 1 januari 2022 moet er een pedagogisch beleidsmedewerker (pbm) verbonden zijn aan de ve. De pbm'er in de ve moet 10 uur per doelgroepkind per locatie per jaar inzetbaar zijn. Ook al is de norm gebaseerd op uren per kind, het gaat hierbij niet om uren gericht op coaching of begeleiding van een individueel ve-kind maar om uren inzet om de kwaliteit van de ve te verhogen. Deze uren zijn overigens aanvullend aan de uren van de pbm'er in de kinderopvang die er vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) sinds 2019 is (norm = 50 uur per kindcentrum aan beleidstaken en 10 uur per fte per jaar aan coaching). De opleidingseisen voor de pbm'er in de ve zijn wel gelijkgesteld aan die van de pbm'er in de kinderopvang. Een overzicht van de opleidingseisen is [hier](#) te vinden.

Gemeenten krijgen hier (sinds 2019) al middelen voor in de specifieke OAB-uitkering. Over de inzet (vorm en organisatie) van de pbm'er kunnen gemeenten in overleg met de aanbieders. Voor de aanbieders volgen op 29 en 31 maart [bijeenkomsten](#) hierover en is er onlangs een [handreiking](#) verschenen specifiek voor de aanbieders. Voor gemeenten is er ook een [handreiking](#) over de invoering van de pbm'er in de ve.

In deze kring is of gaat 63% van de gemeenten aan de gang met de invoering van de pbm'er. 26% heeft al een pbm'er in de ve, tegen 12% tijdens de vorige kenniskring. Vragen die nog leven gaan onder andere over:

- Financiering. Als gemeente kun je kiezen of je dit versleutelt in de uurprijs, een vast bedrag per kind of bijvoorbeeld via een subsidie per locatie. Doe dit in overleg met de aanbieders om een goede aansluiting te vinden.
- Tussentijdse instroom cq peildatum. Het is niet zo dat de kinderen zelf 10 uur coaching jaar krijgen. Het is een norm, die bedoeld is om een minimum aantal uren inzet te garanderen om de kwaliteit in de ve te verhogen. Als je een laag aantal ve-kinderen per locatie hebt of zelfs 0 op de teldatum en 1 of 2 gedurende het jaar, kun je als gemeente bijvoorbeeld wel voorstellen om 40 uur per jaar per locatie in te zetten aan coachingsuren. Dit doe je dan ook vanuit je rol op ve-kwaliteitsbeleid en -zorg.
- Sturende rol van de gemeente. Een vorm is door een gemeentebrede taakbeschrijving opstellen in overleg met de aanbieders. Dit heeft de gemeente Ridderkerk bijvoorbeeld gedaan (bijgevoegd). Als je aandachtspunten hebt in bijvoorbeeld doorgaande lijn, educatieve kwaliteit of andere kwaliteitskenmerken kan je aanmerken dat de pbm'er dat in ieder geval moet gaan oppakken.

CORONA EN FINANCIËN

Gemeenten ontvangen binnenkort middelen voor de compensatie van ouderbijdragen tijdens de tweede lockdown (december 2020 -februari 2021) voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag. De grondslag is dezelfde als vorige keer en de middelen worden wederom toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorzieningen. Dit is o.a. gemeld in de [gemeentenieuwsbrief](#) van het ministerie van SZW (zie onderdeel 13).

Uit de rondvraag blijkt dat een paar gemeenten ook al afspraken hebben met aanbieders over de verantwoording ve 2020. In 2020 was er door de eerste lockdown sprake van minder afname van ve; door de sluiting en ook doordat ouders in sommige gevallen langer wegbleven uit angst. Een gemeente denkt na over afspraken voor een vergoeding voor die plekken waar ouders eerder zijn afgehaakt of later zijn gestart als gevolg van corona. Hieronder is in italics de uitwerking opgenomen zoals deze gemeente, in afstemming met een extern bureau, het denkt te gaan compenseren. Marco en Anne schetsen andere mogelijkheden, zoals afspraken dat de uren- en kind aantallen van 1 maart 2020 geldt als aantallen voor de gesloten maanden

(maart, april, mei 2020) of het op laten nemen van de teveel aan middelen op de reserve van de peuteropvangaanbieder.

Beredenering compensatie eerdere uitstroom/latere start door corona

In 2020 is er een lockdown van de opvang geweest van in totaal 2,5 maand. Daardoor zijn kinderen niet of later aangemeld en zijn kinderen eerder uitgestroomd. Dat heeft geleid tot een lagere bezetting gedurende 2020. Omdat de effecten niet exact per aanbieder te berekenen zijn en er wel gewerkt moet worden volgens het principe 'gelijke monniken' lijkt het een logisch voorstel om de daadwerkelijke bezetting per categorie met een vast percentage op te plussen. Op basis van de globale inventarisatie van de brancheorganisatie¹ heeft de bezetting enige tijd ca. 20% lager gelegen. Het effect op de bezetting over het gehele jaar (inclusief in- en uitstroom effecten) raam ik tussen de 5 en 10%. Omdat ook in 2021 de opvang nog ruim een maand last heeft gehad van de lockdown zou mijn voorstel zijn om de daadwerkelijke gecontracteerde peuteropvang in de verantwoording 2020 met een vast percentage en per categorie met 10% op te plussen. Voor de verantwoording 2021 geldt dan dat er geen correctie meer plaatsvindt tenzij er in de loop van 2021 opnieuw sprake is van een lockdown. Het spreekt voor zich dat de compensatieregeling niet kan leiden tot een hogere subsidieverantwoording dan de afgegeven subsidiebeschikking voor het subsidiejaar.

HET NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

In februari heeft het demissionair Kabinet het [Nationaal Programma Onderwijs](#) (NPO) aangekondigd als instrument om achterstanden door corona in te lopen. Voor het NPO is € 8,5 miljard vrijgemaakt en krijgen scholen – van voorschool tot hoger onderwijs – middelen om in te zetten om achterstanden terug te dringen. Scholen moeten hiervoor een scan van achterstanden maken en een schoolplan opstellen waarin is beschreven wat zij gaan doen. De scan en het plan moeten de scholen delen met gemeenten. Daarnaast moeten scholen kiezen uit een keuzemenu of lijst met effectieve interventies voor onderwijsachterstandsbestrijding; deze lijst wordt in april bekend gemaakt.

Ook voor gemeenten is een rol weggelegd. Bijvoorbeeld om te signaleren dat er in een bepaalde wijk achterstanden zijn opgelopen, maar ook om witte vlekken in het aanbod op te vullen. Dit door partijen te verbinden en aanvullend aanbod te financieren. Voorbeelden hiervan kunnen zijn verlengde schooldagen, gratis huiswerkbegeleiding en bijlessen, sport en cultuur, zomer- en weekendscholen, loopbaanbegeleiding, aanbod in samenwerking met bibliotheken en coaching en tutoring van leerlingen.

Hoeveel middelen er zijn vrijgesteld voor voorschoolse educatie is op dit moment nog niet bekend. Er komt wederom een inhaalregeling waar voorschoolse voorzieningen aanvragen kunnen indienen. Zodra er informatie is, zullen wij de gemeenten informeren.

EDUCATIEVE KWALITEIT IN DE VE

Om de kwaliteit van ve te verhogen en daarmee de resultaten is inzet op educatieve kwaliteit van belang. Uit onderzoek ([Landelijke Monitor Kwaliteit Kinderopvang](#)) blijkt dat de educatieve kwaliteit van de kinder- en peuteropvang langzaam lijkt te stijgen maar dat er nog ruimte voor verbetering is. Bij de peuteropvang is er vaak sprake van een hogere kwaliteit dan bij andere vormen van opvang.

Educatieve kwaliteit gaat om de taalstimulering, het stimuleren van leren en van de nieuwsgierigheid van kinderen. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat in het vrije spel en eet- en drinkmomenten de educatieve kwaliteit lager is dan bij kringgesprekken of voorlezen. Er is dus ook in specifieke activiteiten nog winst te behalen.

Gemeenten kunnen hierbij aanbieders ondersteunen, onder andere door met aanbieders na te denken en gesprekken te voeren over kwaliteit. Bijvoorbeeld ook over de rol van de pbm'er in de ve bij het verbeteren van educatieve kwaliteit. Maar gemeenten kunnen ook de educatieve kwaliteit laten meten via bijvoorbeeld het CLASS-instrument of hierover afspraken opnemen in het gemeentelijk kwaliteitsbeleid. De gemeente Bergen op Zoom geeft aan dat zij de rol van pbm'er in de ve direct koppelen aan het vergroten van de kwaliteit in de ve. Dit roept soms vragen op van de aanbieders; als gemeente kun je via verschillende wegen ook kwaliteit aankaarten. Via je beleid, via de resultaatafspraken of meer afdwingend via de subsidieregels.

In de [handreiking Educatieve kwaliteit](#) staat meer over de rol van gemeenten bij het stimuleren van de educatieve kwaliteit.

ACTUALITEITEN

Onderzoeken en data

- In het Dashboard van de Gelijke Kansen Alliantie staat informatie die ook voor gemeenten nuttig kan zijn (o.a. met informatie over onder advisering VO). Via www.gelijke-kansen.nl of via de regio-coördinator GKA zijn inlogcodes op te vragen. De regio-coördinatoren zijn via de website te vinden.
- Naar aanleiding van signalen over minder indicaties tijdens corona is TNO op dit moment onderzoek aan het uitvoeren bij de jeugdgezondheidszorg. De uitkomst van het onderzoek wordt Q2 2021 verwacht.
- In de zomer van 2021 wordt een rapportage van AEF verwacht over structureel toezicht in de Voorschoolse Educatie. Dit is een vervolg op een [eerder onderzoek](#) van de Onderwijsinspectie naar verbetering van het toezicht op ve.

Harmonisatie en ve

- Bij de volgende kenniskring in mei sluit ook het ministerie van SZW om de effecten van de harmonisatie op ve te bespreken. Ook de Asschermiddelen komen aan bod.

Kwalificaties ve en handhaving

- Per 01-02-2021 zijn de kwalificatiemogelijkheden voor pm'ers in de ve uitgebreid ihkv snellere instroom. Dit om de krapte op de arbeidsmarkt wat te verlichten.
- De huidige diploma's laten nog niet of niet altijd duidelijk zien of een pm'er bevoegd is voor ve. Er wordt onderzocht of de diploma's aantoonbaar en eenduidig de geschiktheid voor ve kunnen gaan tonen. Gemeenten krijgen hier mogelijk mee te maken vanuit handhavingsadviezen van de GGD.
- Er is een discussie gekomen over de verplichting van 960 uur voor niet-doelgroepkinderen. Het besluit 960 uur stelt dit niet duidelijk volgens een van de GGD'en. Vanuit het Rijk is er nu een schriftelijke toelichting gekomen richting GGD Ghor dat 960 uur enkel geldt voor voorschoolse educatie en voor doelgroepkinderen. Mocht hier een specifieke richtlijn voor komen, dan melden wij dat.

Algemeen

- Aanbesteding GOAB-ondersteuningstraject loopt. Op 19 mei start het nieuwe ondersteuningstraject; wie dit gaat uitvoeren wordt in de loop van april/begin mei bekend.

SAVE THE DATE: DIVERSE BIJENKOMSTEN IN APRIL EN MEI

De volgende kenniskring voor regio Zuid-West vindt plaats op donderdag 29 april 2021 van 10.00 uur tot 12.00 uur. Wij gaan er van uit dat deze bijeenkomst wederom digitaal zal zijn. Voorafgaand sturen wij de agenda en

stukken toe naar alle GOAB-contactpersonen van gemeenten in regio Zuid-West. Aanmelden kan via aketelaar@oberon.eu. Ook het doorgeven van nieuwe contactpersonen GOAB kan bij Anne.

Naast deze kenniskring vinden de volgende maand nog een aantal andere bijeenkomsten vanuit het ondersteuningstraject plaats:

- Baby's en dreumesen en GOAB: 29 maart
- Ouderbetrokkenheid: 1 april
- OAB in het onderwijs: 8 april
- Segregatie: 20 april

Aanmelding kan via www.goab.eu (onder actueel/agenda). En er verschijnen de komende weken nog een aantal brochures:

- Handreiking GOAB financiën (met aangepaste links naar meest recente SISA)
- Brochure GOAB monitor
- Brochure OAB in het onderwijs
- Handreiking activiteiten 0 tot 2,5 jarigen
- Praktijkbeschrijving pbm'er in de ve

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor deze handreikingen.